

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและสภาพของปัญหา

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534* เป็นกฎหมายที่รัฐบัญญัติขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจูงใจนักลงทุนภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศให้เข้ามาลงทุนในประเทศไทยในกิจการประเภทต่างๆ เช่น กิจการประเภทอุตสาหกรรม เกษตรกรรม หรือการบริการ เป็นต้น

สิ่งจูงใจเพื่อให้มีการลงทุนภายในประเทศที่รัฐกำหนดไว้ในกฎหมายฉบับนี้คือ การกำหนดมาตรการให้สิทธิและประโยชน์** ทางภาษีเงินได้ ภาษีอากรขาเข้าและภาษีอากรขาออกแก่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน*** ตลอดจนการให้หลักประกันและความคุ้มครองแก่กิจการของผู้ได้รับการส่งเสริม

สำหรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรขาเข้าตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ อันได้แก่การยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้านั้น จัดเป็นสิทธิประโยชน์ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการส่งเสริมของรัฐ ทั้งนี้เนื่องจากของที่จะได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ โดยทั่วไปจะเป็นของที่จำเป็นในการดำเนินงานอุตสาหกรรม อันได้แก่ เครื่องจักร วัตถุดิบ หรือวัสดุจำเป็นที่ใช้ในการผลิต ผลหรือประกอบในกิจการของผู้ได้รับการส่งเสริม ดังนั้น การได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรขาเข้าย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ได้รับการส่งเสริมกล่าวคือ

---

* ต่อไปในวิทยานิพนธ์นี้ จะใช้คำว่า "พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน"

** ต่อไปในวิทยานิพนธ์นี้ จะใช้คำว่า "สิทธิประโยชน์"

*** ต่อไปในวิทยานิพนธ์นี้ จะใช้คำว่า "ผู้ได้รับการส่งเสริม"

จะส่งผลทำให้ต้นทุนในการผลิตสินค้าลดลง ทำให้สินค้าที่ได้รับการส่งเสริม ผลิตได้มีราคา
ถูกลงจนสามารถนำไปขายแข่งขันกับสินค้าประเภทเดียวกันกับที่นำเข้ามาจากต่างประเทศหรือส่ง
ออกไปขายแข่งขันในตลาดโลกได้

สิทธิประโยชน์ในการยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ
ส่งเสริมฯ ได้แก่

- (1) การยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร (มาตรา 28)
- (2) การลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร (มาตรา 29)
- (3) การลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่ใช้ในการผลิต ผสมหรือ
ประกอบในกิจการที่ได้รับการส่งเสริม (มาตรา 30)
- (4) การยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่ใช้ในการผลิต ผสมหรือ
ประกอบผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลเฉพาะที่ใช้ในการส่งออก (มาตรา 36 (1))
- (5) การยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับของที่ได้รับการส่งเสริมนำเข้ามาเพื่อส่งกลับ
ออกไป (มาตรา 36 (2))

แต่อย่างไรก็ดี แม้เป็นการนำของดังกล่าวเข้ามาเพื่อใช้ในกิจการที่ได้รับการส่งเสริม
การลงทุน ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมจะได้รับสิทธิประโยชน์ในการยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าก็
ตาม แต่การได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าวมิใช่เป็นการได้รับโดยเด็ดขาด เพราะเป็นการได้รับ
โดยมีเงื่อนไข กล่าวคือ ในการให้สิทธิประโยชน์ในการยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าแก่ผู้ได้รับ
การส่งเสริม คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน* จะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ได้รับการส่งเสริมปฏิบัติไว้ด้วย
ซึ่งต่อมาหากผู้ได้รับการส่งเสริมรายใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม เงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดไว้
คณะกรรมการย่อมมีอำนาจสั่งเพิกถอนสิทธิประโยชน์ดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วนได้โดยอาศัยอำนาจ

---

* คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน คือองค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยบทบัญญัติมาตรา 6 แห่ง
พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ ให้มีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายฉบับนี้ เช่น ให้มีอำนาจอนุมัติ
ให้การส่งเสริมแก่ผู้ขอรับการส่งเสริมการให้สิทธิประโยชน์ตลอดจนการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ได้รับ
การส่งเสริมปฏิบัติ เป็นต้นและต่อไปในวิทยานิพนธ์นี้ จะใช้คำว่า "คณะกรรมการ"

ตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน และเมื่อผู้ได้รับการส่งเสริมถูกเพิกถอนสิทธิประโยชน์ดังกล่าวแล้ว ผู้ได้รับการส่งเสริมจะต้องชำระค่าอากรขาเข้าหรืออากรขาเข้าเพิ่มเติมที่ได้เคยยกเว้นหรือลดหย่อนไว้ในขณะนำเข้า ทั้งนี้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน ซึ่งบัญญัติว่า

"ในกรณีที่คณะกรรมการส่งเสริมการค้าและประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากรสำหรับของที่นำเข้าหรือส่งออกทั้งหมด ๖ ที่ถือว่าผู้ได้รับการส่งเสริมไม่เคยได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีอากรมาแต่ต้นและให้ผู้ได้รับการส่งเสริมเสียภาษีอากรโดยถือสภาพของของ ราคา และอัตราภาษีอากรที่เป็นอยู่ในวันนำเข้าหรือส่งออก เป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษีอากร สำหรับกรณีที่ได้รับลดหย่อนภาษีอากรให้เสียภาษีอากรเพิ่มจากที่ได้เสียไว้แล้วให้ครบถ้วนตามจำนวนเงินภาษีอากรที่จะพึงต้องเสียทั้งหมด เมื่อได้คำนวณตาม เกณฑ์ เช่นว่านั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการส่งเสริมการค้าและประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากร สำหรับของที่นำเข้าหรือส่งออกบางส่วน ๖ ที่ถือว่าผู้ได้รับการส่งเสริมได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีอากรมาแต่ต้นเพียงเท่าที่ตนยังคงได้รับสิทธิและประโยชน์อยู่ และให้เสียภาษีอากรตามส่วนที่ได้ถูกเพิกถอนจนครบถ้วนโดยถือสภาพของของ ราคา และอัตราภาษีอากรที่เป็นอยู่ในวันนำเข้าหรือส่งออก เป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษีอากร

ผู้ได้รับการส่งเสริมต้องแจ้งขอชำระภาษีอากรหรือภาษีอากรเพิ่มต่อกรมศุลกากร หรือด่านศุลกากรที่ได้นำของนั้น เข้ามาหรือส่งของนั้นออกไปภายในหนึ่ง เดือน นับแต่วันทราบคำสั่งเพิกถอนสิทธิและประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากร และต้องชำระ ๗ ที่ทำการศุลกากรซึ่งกรมศุลกากรกำหนดให้ เสร็จสิ้นภายในหนึ่ง เดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจำนวนเงินภาษีอากร หรืออากรเพิ่มอันจะพึงต้องชำระ ถ้ามิได้มีการปฏิบัติ เช่นว่านั้นถือว่าของนั้นได้นำเข้ามาหรือส่งออกไปโดยหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรและให้หนักกฎหมายว่าด้วยศุลกากรมาใช้บังคับ

ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมไม่ปฏิบัติตามคำเตือนของสำนักงานตามมาตรา 54 วรรคสอง คณะกรรมการจะให้ผู้ได้รับการส่งเสริมเสียเงินเพิ่มภาษีอากรให้แก่รัฐ โดยชำระแก่กรมศุลกากรพร้อมกับเงินภาษีอากร หรือภาษีอากรเพิ่มที่ต้องนำไปชำระตามวรรคสามในอัตราร้อยละหนึ่งต่อเดือนของเงินภาษีอากรหรือเงินภาษีอากรเพิ่มอันจะพึงต้องชำระนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาตามมาตรา 54 วรรคสองอีกด้วยก็ได้ แต่เงินเพิ่มภาษีอากรตามมาตรานี้มิให้เกินจำนวนเงินภาษีอากรหรือภาษีอากรเพิ่มอันจะพึงต้องชำระ และเพื่อทำให้ได้รับชำระเงินเพิ่มนี้ ๖ ที่ถือว่าเงินเพิ่มเป็นเสมือนเงินอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

เพื่อประโยชน์ในการคาเนินคดี การนับอายุความตามมาตรา ๖๕ นี้ให้ เริ่มนับ เมื่อพ้นหนึ่ง เดือน นับแต่วันทราบคำสั่ง"

จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติ มาตรา 55 ดังกล่าวได้บัญญัติหลักเกณฑ์ในเรื่องความรับผิดเกี่ยวกับอากรขาเข้าของผู้ได้รับการส่งเสริมไว้โดยละเอียดพอสมควร แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาของผู้เขียนพบว่า ในประเด็นเรื่องความรับผิดเกี่ยวกับอากรขาเข้าของผู้ได้รับการส่งเสริมยังมีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายอยู่หลายประการ ซึ่งสาเหตุแห่งปัญหาเกิดขึ้นเนื่องจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังขาดความชัดเจน ว่าจะ เป็นบทบัญญัติมาตรา 55 ซึ่งเป็นบทบัญญัติหลักในเรื่องความรับผิดเกี่ยวกับอากรขาเข้าของผู้ได้รับการส่งเสริมโดยตรง รวมทั้งบทบัญญัติอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับ ความรับผิดเกี่ยวกับอากรขาเข้าของผู้ได้รับการส่งเสริม เช่น บทบัญญัติมาตรา 30 มาตรา 36 (1) มาตรา 41 มาตรา 49 หรือมาตรา 56 เป็นต้น ซึ่งปัญหาทั้งหมดพอสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. ปัญหาเรื่อง ความรับผิดในค่าอากรขาเข้าของผู้ได้รับการส่งเสริมเกิดขึ้นเมื่อใด
 ปัญหานี้เกิดขึ้นเนื่องจากบทบัญญัติมาตรา 10 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 ซึ่งเป็นบทกฎหมายทั่วไปที่ใช้บังคับกับของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรได้กำหนดไว้ชัดเจนว่า ความรับผิดในค่าอากรขาเข้าของผู้นำเข้าเกิดขึ้นเมื่อของนำเข้าสำเร็จ แต่สำหรับพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ มิได้มีบทบัญญัติมาตราใดกำหนดไว้ชัดเจนเช่นนั้น คงมีแต่บทบัญญัติมาตรา 55 ที่กล่าวถึงกรณีผู้ได้รับการส่งเสริมถูก เพิกถอนสิทธิประโยชน์ เกี่ยวกับภาษีอากรสำหรับของที่นำเข้ามาให้ถือว่าผู้ได้รับการส่งเสริมไม่เคยได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีอากรมาแต่ต้น และผู้ได้รับการส่งเสริมจะต้องเสียภาษีอากรหรือภาษีอากรเพิ่มสำหรับของนั้นโดยถือสภาพของของ ราคา และ อัตราภาษีอากรที่เป็นอยู่ในวันนำเข้า เป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษีอากร ดังนั้นจึงเกิดปัญหาที่ต้องอาศัยการตีความกฎหมายเพื่อหาคำตอบว่า ความรับผิดในค่าอากรขาเข้าของผู้ได้รับการส่งเสริมเกิดขึ้นเมื่อของนำเข้าสำเร็จตามมาตรา 10 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 หรือเกิดขึ้นเมื่อคณะกรรมการสั่งเพิกถอนสิทธิประโยชน์ตามมาตรา 55 แห่ง พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน

2. ปัญหาเรื่อง ความรับผิดในค่าอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่ใช้ใน
หมตภายใน 1 ปี ตามมาตรา 30 สืบเนื่องจากบทบัญญัติมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ ได้กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจลดหย่อนอากรขาเข้าไม่เกินร้อยละ เก้าสิบของ อัตราปกติสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่ผู้ได้รับการส่งเสริมนำเข้าเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อใช้

ผลิต ผสมหรือประกอบในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมมีกำหนดเวลาคราวละไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันที่ คณะกรรมการกำหนด จึงมีปัญหาว่า ความว่า "มีกำหนดเวลาคราวละไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันที่ คณะกรรมการกำหนด" ในมาตรา 30 ดังกล่าวนี้อาจมีความหมายว่าอย่างไร เป็นกำหนดเวลาการใช้วัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นหรือไม่ และหากผู้ได้รับการส่งเสริมนำวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นดังกล่าวไปใช้ผลิตผสมหรือประกอบในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมไม่หมดภายใน 1 ปี นับแต่วันที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ได้รับการส่งเสริมจะต้องชำระค่าอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบ หรือวัสดุจำเป็นคงเหลือนั้นหรือไม่

3. ปัญหาเรื่อง ความรับผิดชอบในค่าอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบคงเหลือที่มีได้ใช้ผลิตและส่งออกตามมาตรา 36 (1) กรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมนำวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นเข้ามาเพื่อใช้ผลิตผสม หรือประกอบผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลเพื่อการส่งออกโดยได้รับยกเว้นอากรขาเข้าตามมาตรา 36 (1) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน นั้น หากเมื่อครบกำหนดเวลาที่คณะกรรมการกำหนดไว้ ผู้ได้รับการส่งเสริมมีวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นคงเหลือที่ยังมิได้ใช้ผลิตและส่งออก มีปัญหาว่าผู้ได้รับการส่งเสริมจะต้องชำระค่าอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นคงเหลือนั้นหรือไม่

4. ปัญหาเรื่อง ความรับผิดชอบในค่าอากรขาเข้ากรณีผู้ได้รับการส่งเสริมโอนวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าตามมาตรา 36 (1) เกี่ยวกับการโอนวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่ผู้ได้รับการส่งเสริมนำเข้ามาโดยได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้านั้น พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน มิได้บัญญัติชัดเจนว่าต้องห้ามหรือไม่ หรือให้กระทำอย่างไร จึงต่างกับกรณีการโอนเครื่องจักร ซึ่งมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน ได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่า ให้คณะกรรมการมีอำนาจอนุญาตให้โอนได้และห้ามมิให้หากกฎหมายกีดกันการค้าตามมาตรา 36 (1) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน ใช้บังคับ เว้นแต่คณะกรรมการจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น แต่อย่างไรก็ตามแม้กฎหมายจะมีได้บัญญัติ เรื่องการห้ามโอนวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นไว้ แต่โดยปกติคณะกรรมการจะกำหนดเงื่อนไขการห้ามโอนวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นไว้ในบัตรส่งเสริมว่า "วัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่คณะกรรมการอนุมัติให้ยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้านั้น จะต้องใช้เฉพาะในกิจการส่วนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการให้ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าเท่านั้น หากจะจำหน่ายจ่ายโอนหรือนำไปใช้ในการอื่นจะต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการก่อน"

กรณีจึงมีปัญหาว่า หากผู้ได้รับการส่งเสริมได้โอนวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าตามมาตรา 36 (1) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน ให้แก่ผู้อื่นโดย

ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ ผู้ได้รับการส่งเสริมยังจะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบ หรือวัสดุจำเป็นนั้นอยู่หรือไม่

5. ปัญหาเรื่อง ความรับผิดชอบในค่าอากรขาเข้ากรณีผู้ได้รับการส่งเสริมฝ่าฝืนบทบัญญัติ มาตรา 40 และมาตรา 41 เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา 40 แห่ง พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ ได้กำหนดว่า ภายในเวลาที่คณะกรรมการส่งเสริมกำหนดไว้ ห้ามมิให้ผู้ได้รับการส่งเสริม นำเครื่องจักรที่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าไปใช้เพื่อการอื่นนอกจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริม หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้เครื่องจักรนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการส่งเสริม และบทบัญญัติมาตรา 41 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ ได้กำหนดห้ามมิให้นากฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรมาใช้บังคับกรณีผู้ได้รับการส่งเสริมนำเครื่องจักรไปจำหน่าย โดยให้เช่า นำไปใช้ในกิจการอื่น หรือให้บุคคลอื่นใช้โดยได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการส่งเสริม เว้นแต่คณะกรรมการจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

กรณีจึงมีปัญหาว่า หากผู้ได้รับการส่งเสริมนำเครื่องจักรไปกระทำการดังกล่าว โดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการส่งเสริม จะต้องนากฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรมาใช้ บังคับกับผู้ได้รับการส่งเสริมหรือไม่

6. ปัญหาเรื่อง ความรับผิดชอบค่าธรรมเนียมพิเศษตามมาตรา 49 เนื่องจาก บทบัญญัติมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ ได้ให้อำนาจคณะกรรมการส่งเสริม ในการกำหนดค่าธรรมเนียมพิเศษ เพื่อเรียกเก็บจากผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นชนิดเดียวกัน คล้ายคลึงกัน หรือทดแทนกันได้กับผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบได้ ทั้งนี้ เพื่อ เป็นการคุ้มครองกิจการของผู้ได้รับการส่งเสริม

มีปัญหาว่า ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมนำเข้าผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นชนิดเดียวกัน คล้ายคลึงกัน หรือทดแทนกันได้กับที่คณะกรรมการได้กำหนดค่าธรรมเนียมพิเศษไว้เข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อนำไปใช้ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก โดยได้รับยกเว้นอากรขาเข้าตามมาตรา 36 (1) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ ผู้ได้รับการส่งเสริมจะได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจาก

ก) ตามมาตรา 49 วรรคห้า บัญญัติให้ถือว่า ค่าธรรมเนียมพิเศษเป็นเสมือน อากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

ข) ผู้ได้รับการส่งเสริม เป็นผู้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าตามมาตรา 36 (1) และ

ค) การนำเข้าผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาใช้ผลิตสินค้า และส่งออกจำหน่ายในต่างประเทศทั้งหมด มิได้นำมาใช้ผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ การนำเข้าจึงไม่ปรากฏกระทบกระเทือนต่อการคุ้มครองผู้ได้รับการส่งเสริมภายในประเทศ

7. ปัญหาเรื่อง ผลของการเพิกถอนสิทธิประโยชน์ที่มีต่อเครื่องจักรที่นำเข้าเกิน

5 ปี และวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นที่ผลิตและส่งออกไปแล้ว ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากรสำหรับของที่นำเข้าทั้งหมด บทบัญญัติมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ ได้กำหนดไว้คือว่าผู้ได้รับการส่งเสริมไม่เคยได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีอากรมาแต่ต้นและให้ผู้ได้รับการส่งเสริม เสียภาษีอากรโดยถือสภาพของของ ราคา และอัตราภาษีอากรที่เป็นอยู่ในวันนำเข้า เป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษีอากร สำหรับกรณีได้รับลดหย่อนภาษีอากร ให้เสียภาษีอากรเพิ่มจากที่ได้เสียไว้แล้วให้ครบถ้วนตามจำนวนเงินภาษีอากรที่พึงต้องเสียทั้งหมด เมื่อได้คำนวณตาม เกณฑ์ เช่นว่านั้น

จากผลของบทบัญญัติดังกล่าวมีปัญหาว่า การเพิกถอนสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากรสำหรับของที่นำเข้าทั้งหมดจะมีผลทำให้ผู้ได้รับการส่งเสริมจะต้องชำระอากรขาเข้าสำหรับของดังต่อไปนี้หรือไม่

ก) เครื่องจักรที่ผู้ได้รับการส่งเสริมนำเข้ามาเกิน 5 ปี นับแต่วันนำเข้า (ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน* ถือว่าหมดอายุการใช้งานแล้ว)

ข) วัตถุดิบและวัสดุจำเป็นที่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าตามมาตรา 36 (1) ซึ่งผู้ได้รับการส่งเสริมได้ผลิตและส่งออกแล้วก่อนวันที่คณะกรรมการออกคำสั่งเพิกถอนสิทธิประโยชน์

8. ปัญหาเรื่อง ความรับผิดชอบเงินเพิ่มของผู้ได้รับการส่งเสริม เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ จะพบว่ามบทบัญญัติเกี่ยวกับการเรียกเก็บเงินเพิ่มกำหนดไว้ในมาตรา 55 วรรคสี่ แต่เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกเก็บเงินเพิ่มจากผู้ได้รับการส่งเสริมไว้เฉพาะกรณีที่คณะกรรมการมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิประโยชน์ เนื่องจากผู้ได้รับการส่งเสริมไม่ปฏิบัติตามค่าเดือนของสำนักงานตามมาตรา 54 วรรคสอง (กรณีผู้ได้รับ

* ต่อไปในวิทยานิพนธ์นี้ จะใช้คำว่า "สำนักงาน"

การส่งเสริมมิได้จริงจังฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม (เงื่อนไข) เท่านั้น ดังนั้นจึงมีปัญหาว่า ในกรณีที่ คณะกรรมการมีคำสั่ง เพิกถอนสิทธิและประโยชน์ตามมาตรา 54 วรรคแรก (กรณีผู้ได้รับการ ส่งเสริมจริงจังฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม (เงื่อนไข) กรมศุลกากรจะมีอำนาจเรียกเก็บเงินเพิ่มจาก ผู้ได้รับการส่งเสริมหรือไม่หาก เรียกเก็บได้จะ เรียกเก็บโดยค่านาวตั้งแต่ เมื่อใด

9. ปัญหา เรื่อง ความรับผิดชอบทางอาญากรณีผู้ได้รับการส่งเสริมไม่ชำระอากรขาเข้า ภายหลังถูก เพิกถอนสิทธิประโยชน์ สืบเนื่องจากบทบัญญัติมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริม การลงทุนฯ ได้กำหนดให้ผู้ได้รับการส่งเสริมที่ถูกคณะกรรมการสั่ง เพิกถอนสิทธิประโยชน์ เกี่ยวกับ ภาษีอากรสำหรับของที่นำ เข้าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนต้องแจ้งขอชำระภาษีอากรหรือภาษีอากร เพิ่มต่อกรมศุลกากรหรือด่านศุลกากรที่นำของนั้น เข้ามาภายในหนึ่ง เดือนนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง เพิกถอนสิทธิประโยชน์ และต้องชำระ ณ ที่ทำการศุลกากรซึ่งกรมศุลกากรกำหนดให้เสร็จสิ้น ภายในหนึ่ง เดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจำนวนภาษีอากร หรือภาษีอากรเพิ่มอันพึงต้องชำระ ถ้ามิได้ ปฏิบัติ เช่นว่านั้น ให้ถือว่าของนั้นได้นำเข้ามาโดยหลีกเลี่ยงการ เสียภาษีอากร และให้หนักกฎหมาย ว่าด้วยศุลกากรมาใช้บังคับ

ปัญหาจึงเกิดขึ้นว่า ความว่า "ถ้ามิได้มีการปฏิบัติ เช่นว่านั้นให้ถือว่าของนั้นได้นำ เข้ามาโดยหลีกเลี่ยงการ เสียภาษีอากร และให้กฎหมายว่าด้วยศุลกากรมาใช้บังคับ" ตามมาตรา 55 วรรคสามดังกล่าวมีความหมายว่าอย่างไร และผู้ได้รับการส่งเสริมจะมีความรับผิดชอบทางอาญา หรือไม่

10. ปัญหา เรื่อง ความรับผิดชอบในค่าอากรขาเข้ากรณียกเลิกบัตรส่งเสริม การยกเลิก บัตรส่งเสริม เกิดขึ้น เนื่องจากผู้ได้รับการส่งเสริมขอ เลิกกิจการที่ ได้รับการส่งเสริม ขอรวมกิจการ ที่ได้รับการส่งเสริมกับผู้อื่น หรือขอโอนกิจการที่ ได้รับการส่งเสริมให้แก่ผู้อื่น โดยบทบัญญัติ มาตรา 56 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ ได้กำหนดให้ผู้ส่งเสริมนั้นใช้ได้ ต่อไปไม่เกินสาม เดือนนับแต่วัน เลิก รวม หรือโอนกิจการ แต่เนื่องจากมาตรา 56 ดังกล่าว มิได้บัญญัติหลักเกณฑ์ใน เรื่องความรับผิดชอบของผู้ได้รับการส่งเสริม ในกรณี เลิก รวม หรือโอนกิจการ ไว้ จึงมีปัญหาว่า กรณีผู้ได้รับการส่งเสริม เลิก รวม หรือโอนกิจการ ผู้ได้รับการส่งเสริมจะ ต้องเสียภาษีอากรหรือภาษีอากร เพิ่มสำหรับของที่นำ เข้ามาโดยได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนภาษี อากรก่อนที่จะมีการ เลิก รวม หรือโอนกิจการหรือไม่ และหากต้องรับผิดชอบ จะนำบทบัญญัติกฎหมาย มาตราใดมาใช้บังคับ

จากสภาพปัญหาอัน เกิดจากความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติกฎหมายส่งเสริมการลงทุน ดังกล่าวข้างต้น ทำให้การบังคับใช้กฎหมายต้องอาศัยการตีความ เพื่อหาความหมายและหลักเกณฑ์ ที่ถูกต้อง แต่ปรากฏว่าในปัจจุบัน การตีความของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กรมศุลกากร สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการ วิจัยวิจัยร้องทุกข์) สำนักงานอัยการสูงสุด หรือศาลยังมีความแตกต่างกัน ทำให้การบังคับใช้กฎหมาย ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงส่งผลทำให้หลักความรับผิดชอบเกี่ยวกับอากรขาเข้าของผู้ได้รับการ ส่งเสริมเกิดความไม่แน่นอน และเมื่อหลักความรับผิดชอบของผู้ได้รับการส่งเสริมเกิดความไม่แน่นอน ย่อมอาจส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าลงทุนของภาคเอกชนซึ่งมีความเสี่ยงสูงในเชิง เศรษฐกิจและ ขณะเดียวกัน หน่วยงานภาครัฐบาลก็ไม่มั่นใจในการจะบังคับใช้กฎหมาย เพื่อรักษาผลประโยชน์ ของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะยังขาดหลักประกันทางกฎหมายที่ชัดเจน

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้เขียนจึงเกิดความสนใจและต้องการที่จะทำการศึกษาและ วิจัย เพื่อหาหลักเกณฑ์ที่แน่นอนในเรื่องความรับผิดชอบเกี่ยวกับอากรขาเข้าของผู้ได้รับการส่งเสริมโดย เล็งเห็นว่าผลของการศึกษาวิจัยน่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้ เป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและของผู้ได้รับการส่งเสริม และเป็นแนวทางในการแก้ไขกฎหมาย ส่งเสริมการลงทุนที่มีความชัดเจน เหมาะสม และเป็นธรรมต่อไป

สมมติฐานของการวิจัย

ในประเด็นเรื่องความรับผิดชอบเกี่ยวกับอากรขาเข้าของผู้ได้รับการส่งเสริม สำหรับ เครื่องจักร วัตถุดิบ หรือวัสดุจำเป็นที่ผู้ได้รับการส่งเสริมนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยได้รับ การยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้านั้น กฎหมายส่งเสริมการลงทุนที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยัง บัญญัติไว้มืดมน ไม่ชัดเจน ก่อให้เกิดการตีความที่แตกต่างกันในการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องคือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กรมศุลกากร สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา (คณะกรรมการวิจัยวิจัยร้องทุกข์) สำนักงานอัยการสูงสุด และศาล จึงน่าที่จะต้องมี การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายส่งเสริมการลงทุนในเรื่องดังกล่าว หรือทำความเข้าใจให้เป็นยุติบน แนวทางเดียวกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิจัยถึงสภาพปัญหาอันเกี่ยวกับความรับผิดชอบ เกี่ยวกับอากรขาเข้าของผู้ที่ได้รับการส่งเสริม ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน จนทำให้เกิดการตีความที่แตกต่างกันของหน่วยงานหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายฉบับนี้

ดังนั้นการศึกษาวินิจฉัยฉบับนี้ จึงเป็นการค้นคว้าหาความหมายที่แท้จริงของบทบัญญัติกฎหมายที่ไม่ชัดเจนดังกล่าว เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องและผลของการวิจัยจะทำให้ทราบว่ากฎหมายฉบับนี้ควรจะต้องปรับปรุงแก้ไขหรือไม่ เพียงใด

ขอบเขตของการวิจัย

เป็นการวิจัยบทบัญญัติกฎหมาย อันได้แก่พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2482 พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พระราชกำหนดศีกัดอัตราศุลกากร พ.ศ.2530 ในขอบเขตเรื่องความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ได้รับการส่งเสริม รวมถึงความรับผิดชอบทางอาญาบางฐานที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ทำการวิจัยได้กล่าวถึง

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีวิจัยโดยเอกสาร (DOCUMENTNARY RESEARCH) โดยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ ตำรา ตำบทยกฎหมาย คำพิพากษาของศาล บทความ บทวิจัย และเอกสารของทางราชการที่เกี่ยวข้อง

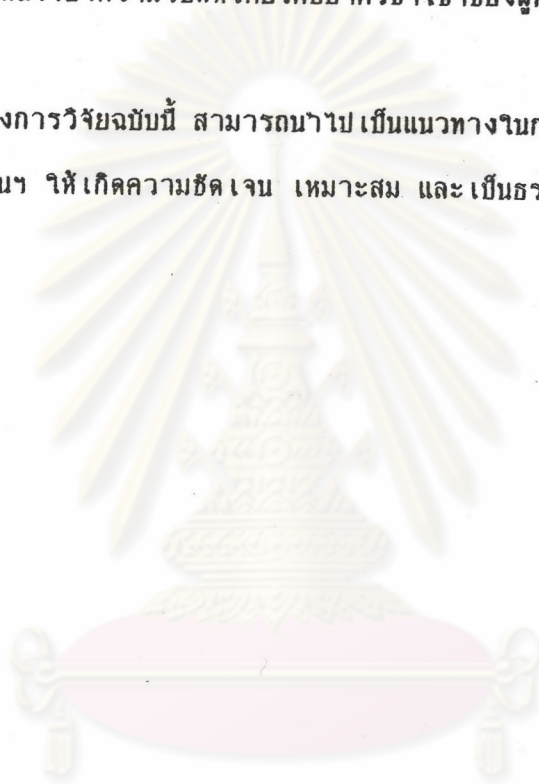
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงหลักความรับผิดชอบในค่าอากรขาเข้าของผู้นำเข้าและผู้ได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าทั่วไป

2. ทำให้ทราบถึงหลักความรับผิดชอบในค่าอากรขาเข้าของผู้ได้รับการส่งเสริม ความรับผิดชอบเงินเพิ่มและค่าธรรมเนียมพิเศษของผู้ได้รับการส่งเสริม และความรับผิดชอบที่ผู้ได้รับการส่งเสริมไม่ชำระอากรขาเข้าภายหลังถูกเพิกถอนสิทธิประโยชน์ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ เป็นแนวปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไปได้

3. ทำให้ทราบว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับประเด็นเรื่องความรับผิดชอบเกี่ยวกับอากรขาเข้าของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมประการใดบ้าง

4. ผลของการวิจัยฉบับนี้ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ ให้เกิดความชัดเจน เหมาะสม และเป็นธรรมต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย